

balKam

C E B R A M

MONOO

balKam – pregled snemalsko najuspešnejših filmov zadnjih dveh let s področja bivše Jugoslavije po izboru nacionalnih združenj direktorjev fotografije ASBH (Bosna in Hercegovina), h.f.s. (Hrvaška), MSC (Makedonija), SAS (Srbija) in ZFS (Slovenija).

Snemalci vseh dežel, združite se!

V Slovenski kinoteki bo od 23. do 27. januarja že drugo leto zapored potekal pregled najzanimivejših in najbolj uspešnih filmov z vidika snemanja in filmske fotografije s področja bivše Jugoslavije, balKam. Enako kot v prvi ediciji so filme izbrala nacionalna združenja direktorjev fotografije ASBH (Bosna in Hercegovina), SAS (Srbija), MSC (Makedonija), HFS (Hrvaška) in ZFS (Slovenija). Poleg teh pa se bo v letošnjem letu s svojim kratkim filmom predstavilo tudi Kosovo. Vsako nacionalno združenje je lahko predlagalo po en celovečerni igrani, dokumentarni in kratki film, novost letošnje edicije pa sta tudi dve novi sekciji: Študentski filmi in Legende. V prvi smo želeli vzpostaviti pregled najvidnejših predstavnikov študentske produkcije in s tem vplivati na večjo povezanost akademij s področja Balkana. Zavrteli se bodo filmi študentov iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Srbije in Slovenije. Druga pa je namenjena legendarnim filmom in v tem sklopu bodo predvajani **Črno seme** (1971) Kirila Cenevskega, **Zbiralci perja** (Skupljači perja, 1967) Aleksandra Petroviča, **Hop Jan** (1967) Vlatka Filipovića in **Zdravi ljudje za razvedrilo** (Zdravi ljudi za rasonodu, 1971) Karpa Godine.

Pregleda filmov, ki je namenjen predvsem druženju direktorjev fotografije, drugih filmskih delavcev ter gledalcev ob ogledu filmskih biserov, se bodo udeležili člani naštetih združenj in avtorji filmov, s katerimi se bomo po projekcijah pogovarjali o njihovem ustvarjanju in delu. Med projekcijami bo tudi kar nekaj slovenskih premier, med drugimi se bosta prvič odvrtela omnibus kratkih filmov **SEE Factory 2019**, ki je nastal v sklopu projekta »Southeast European Factory« in pri katerem sta sodelovala tudi Urška Djukić in Lev Predan Kowarski, in pa makedonski dokumentarni film **Medena dežela** (Honeyland, Ljubo Stefanov, Tamara Kotevska, 2019), ki je poleg mnogih mednarodnih prejel kar tri nagrade na letošnjem festivalu v Sundanceu.

Druga izdaja festivala balkKam potrjuje, da je zanimanje za povezanost direktorjev fotografije s področja bivše Jugoslavije veliko, nove sekcije in večje število sodelujočih držav pa kažejo na njegovo rast. Z vključitvijo mlade (študentske) generacije in starejše (legende) smo želeli krog povezovanja še razširiti, saj se po našem mnenju velikokrat zgodi, da sta ti dve generaciji izključeni iz največje – delovno aktivne skupine direktorjev fotografije. Na ta način bodo mlajši dobili priložnost za povezovanje, razpravo s starejšimi kolegi in prikazovanje svojih del, predstavniki starejše generacije pa možnost, da njihova dela stopijo iz pozabe ter so prikazana v digitalizirani in restavrirani obliki. Aktivnost mlajše generacije se bo letos povečala tudi s sodelovanjem Društva za širjenje filmske kulture KINO!. Na festivalu bo namreč potekala 5-dnevna delavnica, kjer se bodo udeleženci ob projekcijah, festivalskih predavanjih, pogovorih s strokovnjaki s področja filmske fotografije ter poglobljenih razpravah seznanjali z elementi in postopki filmske fotografije. Nastali zapisi bodo objavljeni na spletnem portalu Ostrenje pogleda, izbor pa tudi v reviji *KINO!*.

Ideja za projekt balkKam je bila razvita v letih 2016–2018 na srečanjih direktorjev fotografije v Bitoli, kjer v organizaciji združenja IMAGO potekajo konference direktorjev fotografije Balkana (Manaki Brothers Film Festival), v Beogradu (Slika v gibanju – festival srbskega združenja direktorjev fotografije) ter Helsinkih (letna skupščina IAGA IMAGO in podelitev nagrad IMAGO). Tam smo v pogovorih s kolegi, direktorji fotografije s področja Balkana, ugotovili, da imamo pri delu podobne težave, ter zaznali veliko zanimanje za tovrstno prireditev. Po skupnem mnenju ta namreč predstavlja odlično priložnost za promocijo filmov na področju bivše Jugoslavije, ki pa je seveda dvosmerna. Poleg tega se s tovrstnim dogodkom ponuja izjemna priložnost, da vidimo in izvemo, kaj in kako ustvarjajo kolegi iz sosednjih držav.

Po prvem balkKamu v Slovenski kinoteki so se projekcije istega sklopa filmov zgodile še v kinotekah v Sarajevu in Banja Luki, s čimer je bila uresničena želja po dvosmernosti festivala in širši distribuciji izbranih filmov. Letos se na tem področju obeta novost, saj naj bi bil izbor filmov predvajan tudi na najstarejšem festivalu filmske fotografije Manaki Brothers v Bitoli septembra 2020. Željá za razvoj je veliko, morda pa sta na prvem mestu dve: da bi bila v prihodnjih edicijah začetna država festivala vsakič druga in da bi krog sodelujočih držav še razširili (Črna gora, Grčija, Turčija ...).

Poleg projekcij igranih in dokumentarnih del, pospremljenih s pogovori z direktorji fotografije ali režiserji, bo v sklopu balkKama organiziranih tudi kar nekaj spremljevalnih dogodkov. Omeniti velja okrogle mize, ki se bodo regije Balkana dotikale na področjih stanja in ohranjanja filmske dediščine, delovnih pogojev in izobraževanja direktorjev fotografije.

Rok Kajzer Nagode

Organizira Združenje filmskih snemalcev Slovenije s pomočjo prijateljev.

V Slovenski kinoteki od 23. do 27. januarja 2020.

23. 1. četrtek

18.00

balKam: SEE Factory 2019 – program kratkih filmov

In Your Hands

direktor fotografije: Marko Milovanović, režiserki: Maša Šarović, Sharon Engelhart, BiH/Črna gora/Srbija/Slovenija/Severna Makedonija/Francija, 2019, DCP, 1.78, barvni, 9', svp

Zorica pobere svojo hči Majo na letališču, zatem ko jo je rotila, da se vrne domov. V avtu ji pove osupljivo novico in jo odpelje na neznan kraj, kjer mati in hči obudita svoji vlogi.

The Package

direktor fotografije: Dušan Grubin, režiserja: Dušan Kasalica, Teodora Ana Mihai, BiH/Črna gora/Srbija/Slovenija/Severna Makedonija/Francija, 2019, DCP, 1.78, barvni, 12', svp

Saksofonist Damir se po več letih življenja v Parizu vrne v Sarajevo na koncert.

Prijateljica ga prosi, da prinese darilo za njeno najboljšo prijateljico Elmo, ki Damirja čaka z več presenečenji ...

The Right One

direktor fotografije: Lev Predan Kowarski, ZFS, režiserja: Urška Djukić, Gabriel Tzafka, BiH/Črna gora/Srbija/Slovenija/Severna Makedonija/Francija, 2019, DCP, 1.78, barvni, 14', svp

Posesivna mama, ljubeč sin, prvi obisk zaročenke in nema priča ... Štirje igralci okoli pogače.

Spit

direktor fotografije: Amel Djikoli, ASBH, režiserja: Neven Samardžić, Carolina Markowicz, BiH/Črna gora/Srbija/Slovenija/Severna Makedonija/Francija, 2019, DCP, 1.78, barvni, 11', svp

Anka, 12, in Jelena, 38, imata dve skupni točki: mamo v bolnici in pa trgovino v soseski, kjer preživljata svoje dneve – ena zunaj in druga notri. Neki večer nepredviden obisk sproži incident, zaradi katerega bosta obe ženski trpeli.

The Sign

direktor fotografije: Naum Doksevski, MSC, režiserki: Eleonora Veninova, Yona Rozenkier, BiH/Črna gora/Srbija/Slovenija/Severna Makedonija/Francija, 2019, DCP, 1.85, čb, 10', svp

Sara močno nasprotuje poročnim načrtom svoje vnukinje Andreje. Da bi Andrejo prepričala, naj se ne omoži, jo odpelje na grob svojega soproga in ga roti za znamenje.

20.00

balKam: Legende – Otvoritev

Zbiralci perja (Skupljači perja)

direktor fotografije: Tomislav Pinter, režiser: Aleksandar Petrović, Srbija (Jugoslavija), 1967, DCP (posneto na 35mm), 1.66, barvni, 94', svp

Glavni junak Belo Bora je spontan in divji, melanholičen in strasten. Oženjen je s starejšo žensko, ljubi pa mlajšo Tiso. Ljubimka s kavarniško pevko in se preživlja z zbiranjem perja. Življenje je kot perje, ki ga prej ali slej zgrabi veter, zato Bora ne beži

pred bizarnostjo, surovostjo ali temo svojih fantazij in ne pred belino svojega odpora in anarhije. Črnovalovska eksplozija mladosti, ljubezni in življenjske radosti, ki se izrisuje skozi lik zbiralca perja, je leta 1967 na festivalu v Cannesu prejela veliko nagrado žirije.

24. 1. petek

15.00

balKam: Študentski filmi

Krhko

direktorica fotografije: Magdalena Ptiček, režiser: Tomislav Šoban, Hrvaška, 2019, DCP, barvni, 23', svp

Mlada diplomirana igralka Alma išče stanovanje in hodi na številne avdicije, njena najboljša prijateljica pa odhaja živeti v Belgijo.

Ni me tukaj (Nisam ovdje)

direktorica fotografije: Janja Bijelić, režiserka: Sara Radusinović, BiH, 2018, digitalni format, barvni, 21', svp

Mladi Seleni predstavlja odraščanje težak boj, saj se z življenjem spoprijema na svoj, precej kaotičen način. Bo obubožana in brezposelna lahko pobegnila iz te 'sive cone'?

Zakaj mama vedno joka (Zašto mama vazda plače)

direktorica fotografije: Jana Vuković, režiserka: Karmen Obrdalj, BiH, 2019, digitalni format, barvni, 16', svp

Ena prebira ljubezenska pisma svojih staršev, ki sta si jih pisala, ko ju je vojna v Bosni in Hercegovini ločila.

Tica

direktor fotografije: Admir Švrakić, ASBH, režiser: Alen Šimić, BiH, 2018, digitalni format, barvni, 20', svp

Tica, ki je vojna sirota, pride s svojo novorojenko v Sarajevo zaradi nujne operacije. V velikem mestu se prepusti noči, v kateri ga demoni preteklosti potrpežljivo čakajo.

Lojalnost

direktor fotografije: Aleksandar Pop Arsov, režiser: Konstantin Jokić, Srbija, 2018, digitalni format, barvni, 8', svp

Dokazovanje lojalnosti kriminalnemu šefu pripelje do parkour pregona po mestnih ulicah.

Nežka

direktor fotografije: Dejan Ulaga, režiserka: Gaja Möderndorfer, Slovenija, 2018, DCP, barvni, 15'

Nežka se po koncu božičnih praznikov zaradi skrhanih odnosov v družini začne zatekati v svoj domišljjski svet.

17.00

balKam

Okrogla miza: Šolanje

S študenti in profesorji različnih filmskih akademij se bomo pogovarjali o možnostih šolanja za direktorje fotografije na območju Balkana ter o specifikah in različnih sistemih posameznih akademij.

Brezplačen vstop.

19.00

balKam: Legende

Hop Jan

direktor fotografije: Đorđe Jolić, režiser: Vlatko Filipović, BiH (Jugoslavija), 1967, DCP (posneto na 35mm), 1.66, čb, 11', bd

Večkrat nagrajena dokumentarna mojstrovina o kamnosekih slavi človekovo predanost delu in njegov trd boj z naravo.

Črno seme (Crno seme)

direktor fotografije: Ljube Petkovski, režiser: Kiril Cenevski, Makedonija (Jugoslavija), 1971, DCP (posneto na 35mm), 1.66, barvni, 89', svp

Zgodba o treh Makedoncih v grški kraljevi vojski, ki so med državljansko vojno leta 1946 obtoženi, da so komunisti, in odvedeni v taborišče na samotnem otoku. Kiril Cenevski v razburljivem prvencu obravnava tematiko genocida in maltretiranja Makedoncev v Grčiji, film pa se odlikuje po izvorni režiji in izjemnih igralskih stvaritvah.

25. 1. sobota

15.00

balKam: Legende

Zdravi ljudje za razvedrilo

direktor fotografije in režiser: Karpo Godina, ZFS, Jugoslavija, 1971, DCP (posneto na 35mm), 1.66, barvni, 14', sp

Razigran, konceptualen, komičen dokument pestrosti vseh narodov in narodnosti Avtonomne pokrajine Vojvodine; ob svojem nastanku precej kontroverzen film, saj sistemu ni bilo jasno, ali se Godina iz posvečenega koncepta bratstva in enotnosti norčuje ali ga preprosto slavi.

Okrogla miza: Restavriranje

Z direktorji fotografije iz različnih držav v regiji se bomo pogovarjali o razmerah digitaliziranja in restavriranja filmske dediščine na območju Balkana, o vpletenosti direktorjev fotografije v proces restavriranja in o virih financiranja za ohranjanje filmske dediščine.

Brezplačen vstop.

17.00

balKam

Comic Sans

direktor fotografije: Damir Kudin, h.f.s., režiser: Nevio Marasović, Hrvaška, 2018, DCP, 2.35, barvni, 103', sp

Uspešni grafični oblikovalec Alan si zaman prizadeva zakrpati težavni odnos z dekletom, vendar se vse skupaj konča s čustvenim zlomom. Njegova zaskrbljena mati ga prisili, da se pridruži odtujenemu in ekscentričnemu očetu na poti na otok Vis, kjer morata organizirati pogreb umrle tete. Alan se na otoku znajde razpet med svojim umetniškim očetom, še enim nekdanjim dekletom in njenim novim zaročencem. A nove okoliščine Alanu vendarle pomagajo, da na svoje življenje pogleda z nove perspektive.

19.30

balKam

Medena dežela (Honeyland)

direktorja fotografije: Fejmi Daut, MSC, Samir Ljuma, MSC, režiserja: Ljubo Stefanov, Tamara Kotevska, Severna Makedonija, 2019, DCP, 1.78, barvni, 90', svp

Hatidze Muratova z bolešno materjo živi v odročnem gorovju globoko na Balkanu v vasi brez cest, elektrike ali tekoče vode. Zadnja v dolgi tradiciji divjih čebelarjev se preživlja z nabiranjem medu v majhnih panjih in jih prodaja v najbližjem mestu. Hatidzino mirno življenje razburka prihod nomadske družine, ki prispe z rjovečimi motorji, sedmimi sitnimi otroki in čredo goveda. Hatidze optimistično sprejme obete sprememb, a kmalu se razvije spor, ki razkrije temeljno nesoglasje in napetost med naravo in človekom, slogo in disharmonijo, odgovornostjo in izkoriščanjem.

21.30

balKam

Ederlezi vzhaja (Ederlezi rising)

direktor fotografije: Kosta Glušica, SAS, režiser: Lazar Bodroža, Srbija, 2017, DCP, 2.35, barvni, 85', sp

Multinacionalna Ederlezi za svojo prvo misijo na Alfa Kentavro najame Milutina in na misiji ga spremlja Nimani, androidka, programirana za izpolnjevanje vseh njegovih želja. Milutin se naveliča androidkinega vnaprej programiranega vedenja, zato se odloči, da jo bo ponastavil tako, da bo delovala le na osnovi izkušenj, ki jih je pridobila z njim. Nimani postane precej bolj podobna človeku, a obenem postaja vse bolj depresivna in destruktivna. Stilizirana, v bližnjo prihodnost postavljena znanstvenofantastična zgodba preprašuje razmerje med moškim in žensko, med človekom in strojem.

26. 1. nedelja

15.00

balKam

Okrogla miza: Pogoji dela

Direktorji fotografije iz različnih držav v regiji bodo spregovorili o pogojih svojega dela, poteku priprav in snemanj, vpletenosti direktorjev fotografije v postprodukcijo slike in avtorskih pravicah direktorjev fotografije na območju Balkana.

Brezplačen vstop.

17.00

balKam

Na vodi

direktor fotografije: Damian Nenadić, režiser: Goran Dević, Hrvaška, 2018, DCP, 1.78, barvni, 79', svp

Dokumentarni film preko zgodb različnih protagonistov portretira Devičev rojstni kraj Sisak, nekdanj pomemben industrijski center, ki stoji na treh rekah. Reke danes predstavljajo razvedrilo in sprostitvev, a v srečanjih z ljudmi na površino priplavajo družbeni spori tranzicije in nedavne vojne. Reke odkrivajo ostanke preteklosti, katere sledi plavajo tik pod mirno gladino.

19.00

balKam

Zgodovina ljubezni

direktor fotografije: Mitja Ličen, ZFS, režiserka: Sonja Prosenc, Slovenija/Italija/Norveška, 2018, DCP, 2.35, barvni, 105', sp

Sedemnajstletna Iva žaluje za svojo mamo, ki je umrla v prometni nesreči, nato pa po naključju odkrije, da je imela mama razmerje z dirigentom zbora, v katerem je pela. Iva svojo jezo in bolečino usmeri nanj; skozi obsesijo, ki jo razvije, vstopi v svet nekje med resničnostjo in sanjami, ki pa hkrati deluje tudi kot prostor in možnost katarze. Zgodovina ljubezni ohranja avtoričino specifično poetiko, a v vizualnem pogledu je še bolj razkošen od njenega prvenca.

21.00

balKam

Kostakurta (Bajka o Satankrajini)

direktor fotografije: Saša Petkovič, ASBH, režiser: Saša Karanović, BiH, 2019, DCP, 2.35, barvni, 27', svp

Mlad fant mora poiskati najslabšega, najbolj podlega človeka v svoji deželi in ga prositi, da reši življenje njegovega deda. Na poti sreča bolečino, nasilje, pesmi, gostije, ljubezen in smrt.

Pot (The Path)

direktor fotografije: Adonis Krasniqi, režiser: Besim Ugmajli, Kosovo, 2019, DCP, 2.35, barvni, 14', svp

Lena (37), po polnoči v mestnem podhodu sreča Genti (11) in začneta se pogovarjati. Lena trdi, da čaka soproga, Genti pa čaka svojega očeta. Po prihodu in odhodu policajev se počasi razkrije resnica.

Cešnje (Trešnje)

direktor fotografije: Radislav Jovanov, h.s.f., režiserka: Dubravka Turić, Hrvaška, 2017, DCP, barvni, 30', svp

Brezbrižno poletje dečka Jakova začnejo postopoma krhati napeti družinski odnosi. Tragičen niz dogodkov ga za vselej ožigosa in v njem zbudi upor proti odraslim.

Poslednji dan Rudolfa Nietscheja

direktor fotografije: Marko Brdar, ZFS, režiser: Blaž Kutin, Slovenija, 2018, DCP, 1.33, barvni, 26'

Dan v življenju Rudija Nietscheja, ki si nikoli ni znal izboriti svojega mesta v življenju – kakor tudi ne sedeža v vlaku. Moža, ki mu v priimku manjka tisti z, majhna, a tako pomembna črka.

27. 1. ponedeljek

16.00

balKam

Nikoli me ne zapusti (Never leave me)

direktor fotografije: Erol Zubčević, ASBH, režiserka: Aida Begić, Turčija/BiH, 2017, DCP, barvni, 97', svp

Fantje iz Sirije, Isa, Ahmed in Muataz, živijo težko življenje beguncev v čarobnem, mitskem turškem mestu Sanliurfa. Med poskusi, da bi pozdravili travme iz preteklosti, otroci prepotujejo pot od destruktivnosti in sovražnosti do prijateljstva in ljubezni. Zgodba o bolečini, iskanju smisla in prijateljstvu med sirotami.

18.00

balKam

Še ena priložnost (Vtora Šansa)

direktor fotografije: Dejan Dimeski, MSC, režiserka: Marija Dzidzeva, Severna Makedonija, 2018, DCP, barvni, 79', svp

Zgodbe Sandre, Angeline in Eleonore, ki živijo v isti stavbi, se prepletejo in ustvarijo kalejdoskopski pogled na izkušnjo materinstva, obenem pa skozi študijo njihovih značajev in značajev moških v njihovih življenjih prodremo v psihopatologije propadajočega, mučnega družbeno ekonomskega sistema v tranziciji. Ženske poskušajo najti smisel v absurdnih časih, ko je država leta 2001 na robu državljanske vojne, hkrati pa poskušajo kljub soočanju z lastnimi demoni ohraniti dostojanstvo.

20.00

balKam

Kriči, Sarajevo! (Scream for Me Sarajevo)

direktor fotografije: Amel Đikoli, ASBH, režiser: Tarik Hodžić, BiH, 2017, DCP, barvni, 95', sp

Zgodba o neki hladni decembrski noči leta 1994 v obleganem Sarajevu, ko je pred osuple obiskovalce sarajevskega kulturnega doma stopil Bruce Dickinson, legendarni pevec skupine Iron Maiden. Za naslednjih nekaj ur je vojna izginila in ljudje so lahko

skoraj spet verjeli, da je normalno življenje mogoče. Dickinson je v mikrofon zavpil »*Scream for me Sarajevo!*« in z njim so vpili vsi, ki so tiste noči tvegali življenja, da bi bili lahko del tega zgodovinskega koncerta. Zgodba o pogumu, upanju in brezmejni moči umetnosti.